

Sukupuolen- tutkimus

GENUSFORSKNING

1 | 2014

SUKUPUOLEN HAURAUUS JA HAAVOITTAVUUS

Eeva Jokinen

PREKAARI SUKUPUOLI

Mari Käyhkö

HIVUTTAUTUEN KOHTI VIERASTA MAAILMAA.
TYÖLÄISTYTTÖJEN TIE YLIOPISTOON

Niina Vuolajärvi

KUN IDEOLOGIASTA TULEE KÄYTÄNTÖÄ.
PROSTITUUTTIOPOLITIIKAN, TIEDON JA TUTKIMUKSEN
SUHTEISTA

Marianne Liljeström

"MITÄ RUOTSI EDELLÄ, SITÄ SUOMI PERÄSSÄ?"

SUKUPUOLENTUTKIMUS GENUSFORSKNING

1 | 2013

TOIMITUS

PÄÄTOIMITTAJAT

Anna Elomäki, Sukupuolentutkimus, HY
anna.elomaki@helsinki.fi
Marjaana Jauhola, Kehitysmaatutkimus, HY
marjaana.jauhola@helsinki.fi
Mianna Meskus, Sosiologia, HY
mianna.meskus@helsinki.fi

TOIMITUSSIHTEERI

Xxx Xxxxx, Valtio-oppi, TaY,
toimitus@sukupuolentutkimus.fi

KIRJA-ARVIOTOIMITTAJA

Xxxx Ylostalo, Työelämäntutkimuskeskus,
hanna.ylostalo@uta.fi

MUUT TOIMITUKSEN JÄSENET

Xxxx Särnä, Kansainvälinen politiikka,
TaY, saara.sarna@uta.fi
Xxxx Jokinen, Sukupuolentutkimus,
TaY, arto.jokinen@uta.fi
Xxxx Nikunen, Sosiaalipsykologia,
TaY, minna.nikunen@uta.fi

ABSTRACT EDITOR

Xxxxxx xxxxxxxxxx

SPRÅKGRANSKNING

Xxxxxxx xxxxxxxxxx

KUVATOIMITTAJA

Xxxxxxx xxxxxxxxxx

TOIMITUKSEN YHTEYSTIEDOT

Sukupuolentutkimus-Genusforskning
Sukupuolentutkimus
Filosofian, historian, kulttuurin ja taiteiden tutki-
muksen laitos
00014 Helsingin yliopisto
s-posti: toimitus@sukupuolentutkimus.fi
www.sukupuolentutkimus.fi/lehti

TOIMITUSKUNTA

Xxxx xxxxxxxxx, xxxxxxxxxxxxxx,
Jyväskylän yliopisto
Xxxx xxxxxxxxx, xxxxxxxxxxxxxx,
Itä-Suomen yliopisto
Xxxx xxxxxxxxx, xxxxxxxxxxxxxx,
Lapin yliopisto
Xxxx xxxxxxxxx, xxxxxxxxxxxxxx,
Oulun yliopisto
Xxxx xxxxxxxxx, xxxxxxxxxxxxxx,
Turun ylopisto
Xxxx xxxxxxxxx, xxxxxxxxxxxxxx,
Åbo Akademi

TILAUKSET

TILAUKSET JA OSOITTEENMUUTOKSET

Tilaukset-jasenet@sukupuolentutkimus.fi

HINNAT

Tilaushinta 60 e
Sukupuolentutkimuksen seuran jäsenet saavat
lehden jäsenetuna
jäsenmaksu 50 e / vuosi
Opiskelijat 25 e / vuosi

VANHOJEN NUMEROIDEN TILAUKSET

Numerosta 1/2008 alkaen: Seija Jalagin
p. 08 553 3363, seija.jalagin@oulu.fi
Aiemmat numerot: Icca Krook
p. 02-215 3464, icca.krook@abo.fi

ULKOASU

Ulla Eronen

PAINO

Tornion Kirjapaino, Tornio 2013
ISSN 0784-3844

JULKAISIJA

Sukupuolentutkimuksen Seura (SUNS)

Sukupuolentutkimus 1 | 2014

GENUSFORSKNING

PÄÄKIRJOITUS	Miestutkimus ja sukupuolentutkimuksen murtuvat raja-aidat?	2
ARTIKKELIT		
Suvi Lyytinen	Sukupuoli liikkeessä – Miesjärjestöjen tasa-arvopuheissa rakentuvat sukupuolen merkitykset	5
Eeva Erkkilä	Lyö, hakkaa! – Maskuliinisuus, trauma ja väkivalta 1930-luvun kansallisessa historiakulttuurissa	17
PUHEENVUOROT		
Antu Sorainen	Queer-arkistojen politiikasta	31
KIRJA-ARVIOT		
Jenny Kangasvuo	Anu Pylkkänen: <i>Vaihtoehto avioliitolle</i>	42
Sannu Syrjä	Tiina Miettinen: <i>Ihanteista irrallaan. Hämeen maaseudun nainen osana perhettä ja asiakirjoja 1600-luvun alusta 1800-luvun alkuun</i>	44
Ilana Aalto	Outi Ylitapiola-Mäntylä (toim.): <i>Villit ja kiltit. Tasa-arvoista kasvatusta tytöille ja pojille</i>	47

40. VUOSIKERTA

KUVAT: Xxx Xxxxx

Miestutkimus ja sukupuolentutkimuksen murtuvat raja-aidat?

Kriittisen miestutkimuksen suhteesta naistutkimukseen ja feministiseen tutkimukseen on käyty keskustelua kolmisenkymmentä vuotta. Tim Carrigan, Bob Connell ja John Lee lanseerasivat miestutkimuksen elinvoimaisimmaksi osoittautuneen hegemonisen maskuliinisuuden käsitteen vuonna 1985 (Theory & Society lehdessä). Jo tuoreeltaan sitä luettiin naistutkimuksen varhaisissa tutkijaseminaareissa Suomessakin. Käsite on sinitellyt miestutkimuksen keskiössä näihin päiviin asti, siitä huolimatta että se on kokenut monia muodonmuutoksia ja sitä on koeteltu mitä erilaisimpien ilmiöiden analyysiin, yhden vahvan maskuliinisuuden sijaan on alettu puhua monista maskuliinisuuksista ja hegemoninen maskuliinisuus on saanut rinnalleen apu- tai veljeskäsitteitä kuten alistaiset maskuliinisuudet. Erityisesti juuri Connell on jatkanut käsitteen työstämistä. Vaikka käsitettä on monesti kritisoitu paikalleen jumahtaneeksi ja sen selitysvoimaa on haastettu, on siitä ollut vaikeaa luopua. Vaikka kriitikot ovat patistaneet miestutkijoita ottamaan kantaa feministisen teorian ja käsitteiden moniaineisuuteen, on hegemoninen maskuliinisuus silti säilyttänyt asemansa. Jotakin oleellista se siis kertoo yhä miesten keskinäisistä suhteista ja maskuliinisuuden suhteesta feminiinisyteen. Kolmea miesten on vältettävä jos mielivät pysyä miesten kesken arvostettuina, kiteytti Elisabeth Badinter aikanaan: olemasta naisia, homoja ja vauvoja.

Naistutkimus-Kvinnoforskning -lehden tässä numerossa miehiä ja miehisyyden symbolisia ja poliittisia ulottuvuuksia lähestytään hieman eri-

laisista käsitteellisistä lähtökohdista. Numeroon osui kaksi miesaiheista artikkelia ilman erityistä valikointia saati teemanumerokutsua. Suvi Lyytinen tarttuu artikkelissaan kolmeen suomalaiseen miesjärjestöön, jotka ovat viime vuosina hämentäneet aktiivisesti tasa-arvokeskustelua. Hän analysoi järjestöjen harjoittaman tasa-arvopolitiikan taustalla vaikuttavia käsityksiä sukupuolesta. Hegemonisen maskuliinisuuden käsite löytyykin nyt tutkimuskentältä, erään miesjärjestön poliittisesta itseymmärryksestä siitä, mitä vastaan järjestön pitäisi toimia. Toisessa järjestössä hegemonia löytyy puolestaan tasa-arvopolitiikasta, jossa naisilla on puolestaan ollut pitkään määrittelyvalta siihen, mitkä asiat sukupuolten välisessä tasa-arvossa ovat olennaisia. Kolmas järjestö keskittyy pikemminkin miesten keskinäisen toiminnan edistämiseen, mihin ajatukset joidenkin miesten hegemoniasta ja toisten alistaisuudesta eivät ole omiaan.

Lyytinen osoittaa, että eri miesjärjestöjen käsitykset mieheydestä ja miesnäkökulmaisesta tasa-arvopolitiikasta vaihtelevat suuresti eivätkä mahdu samaan kaavaan. Yhteistä kaikille on kuitenkin se, että miehistä puhutaan melko yhtenäisenä ryhmänä. Tämä ei Lyytisen mukaan kerro niinkään siitä, etteivätkö miesjärjestöt tunnista miesten välisiä eroja. Pikemminkin kyse on siitä, että miesten ja naisten välinen sukupuoliero ja sen myötä sukupuolten tasa-arvo ovat 2000-luvulla poliittisesti hyvin latautuneita asioita. Tässä tilanteessa miesjärjestöille tärkein identiteettikategoria ovat miehet ryhmänä, eikä miesten välisten

erojen avaamiselle tai vähemmistöjä edustavien miesten kokemukselle oikein jää tilaa.

Ville Erkkilä puolestaan jatkaa artikkelissaan suomalaisen miestutkimuksen vahvaa perinnettä sodan, väkivallan ja mieheyden liitoksen tutkimisessa. Hän nojaa ryhmädynaamiseen miestutkimuksen teoriaan ja analysoi sisällissodan jälkeiseen historiakulttuuriin liittyviä, suomalaisen sivistyneistön miesten kokemia ja käsittelemiä tunteita, erityisesti traumaa. Erkkilän analysoiman Artturi Leinosen Hakkapeliitat-romaanitrilogian maailmassa taisteltiin sekä konkreettista vihollista että haavoittavia tunteita, kuten heikkoutta, häpeää ja avuttomuutta, vastaan. Erkkilän mukaan väkivalta takasi sisäisen voiman, miesten keskinäinen yhteisöllisyys keinon etäännyttää ahdistavat tunteet itsestä viholliseen ja sota toiminnallisen kontekstin tuhota tunteiden kaaos toisen kautta. Kun hakkapeliitat-romaanissa taistelivat ikaikaista itäistä vihollista vastaan, he erottautuivat samalla feminiinisestä. Valkoista ylivaltaa korostava historiakulttuuri auttoi valkoisen Suomen sivistyneistömiehiä pönkittämään itsetuntoaan ja puhdistautumaan sisällissodan väkivaltaisista kokemuksista, mutta yhteiskunnallisessa todellisuudessa totalitarismi ei kuitenkaan päässyt valta-asemaan.

*

Keskustelu miestutkimuksesta on Suomessakin ollut osa kiistaa tieteenalan sateenvarjokäsitteestä. Naistutkimus-Kvinnoforskning -lehden päätoimittajat Anneli Anttonen ja Kirsti Lempiäinen totesivat pääkirjoituksessaan 2/1999, että olisi ”helppoa ottaa kriittinen miestutkimus avosylin vastaan, jos naistutkimuksen sijasta opintokokonaisuuden tai oppiaineen nimittäjä olisi feministinen tutkimus. Feministinen tutkimus (...) tuntuisi sallivan paljon enemmän kuin nykyinen naistutkimuksemme.” Silloiset päätoimittajat epäilivät myös, ”onko naistutkimus jo poliittisestikin niin vahva, että se estää laajempisältöisen sukupuolen tutkimuksen syntymisen”. Tieteenalan kattotermiksi on 15 vuotta näiden ajatusten jälkeen askel askeleelta otettu sukupuolentutkimus. Tämä osoittaa osaltaan, että kriittisen miestutkimuksen ja naistutkimuksen tai feminis-

tisen tutkimuksen välinen raja-aita on nyt purettu. Se, lähenevätkö miestutkimuksen ja naistutkimuksen keskustelut tulevaisuudessa toisiaan, eriytyvätkö ne uudestaan tai jollakin uudella tavalla, ja lisääntykö yhteistyö teorian kehittämisessä, ovat kaikki avoimia kysymyksiä. Avoin kysymys lienee myös se, pidetäänkö jatkossakin kiinni *kriittisen* miestutkimuksen identiteettikategoriat ja löytyykö tilalle muita kenttää hienojakoistavia epiteettejä.

Ei kuitenkaan ole epäilystäkään siitä, etteikö kiinnostus miesten ja maskuliinisuuksien tutkimiseen olisi viime vuosina kasvanut Suomessa. Erityisesti naistutkimuksen piirissä peruskoulutuksensa saaneiden tutkijanaisten kiinnostus miesten tutkimista kohtaan on lisääntynyt. Tämä näkyy tieteellisten päivien miestutkimusryhmissä, joihin on ilmestynyt uusia kasvoja ja tutkittavien aiheiden kirjo on laajentunut. Myös sukupuolentutkimuksen opiskelijat ovat löytäneet miehet, pojat ja papat tutkielmiensa kohteiksi.

Pikainen silmäys Naistutkimus-Kvinnoforskning -lehden viime vuosien numeroihin tukee näkemystä: miehiä ja maskuliinisuuksia käsittelevien tekstien määrä on lisääntynyt. Esimerkiksi Tampereen toimituskaudella tähän mennessä julkaistuista 17 artikkelista kolme koskee suoraan miesteemaa: artikkelien kirjoittajista kaksi on naisia. Toisaalta myös miesten määrä Naistutkimus-Kvinnoforskning -lehden kirjoittajakunnassa on kasvanut. Näyttää erityisesti siltä, että myös sukupuolentutkimuksen peruskentän ulkopuolelta uskalletaan kirjoittaa lehteen. Kaiken kaikkiaan miehet ovat aiempaa vahvemmin argumentoimassa sukupuolentutkimuksen kentällä.

Joensuussa ja Tampereella 30.9.2013

Jaana Vuori & Hanna Ojala

Sukupuoli liikkeessä

MIESJÄRJESTÖJEN TASA-ARVOPUHEISSA RAKENTUVAT SUKUPUOLEN MERKITYKSET

Suvi Lyytinen

Suomalaisen tasa-arvopolitiikan kentällä on tapahtunut kiistämätön muutos viimeisen vuosikymmenen aikana. Aiemmin tasa-arvopolitiikka on tähdännyt naisten yhteiskunnallisen ja sosiaalisen aseman parantamiseen, koska naiset ovat olleet miehiä heikommassa asemassa. Naisjärjestöjen rinnalle on kuitenkin syntynyt 1990- ja 2000-lukujen aikana miesjärjestöjä, jotka pyrkivät edistämään miesnäkökulman huomioimista tasa-arvopolitiikassa. Sittemmin tasa-arvopolitiikan kentällä on tapahtunut avauksia myös miesten kokemien tasa-arvo-ongelmien käsittelemisen suuntaan (STM 2006; STM 2012). Ensimmäinen tasa-arvon edistämiseen pyrkivä rekisteröidyksi yhdistykseksi järjestäytynyt miesjärjestö on *Miessakit ry*, joka perustettiin vuonna 1995. Yhdistyksen päätoimintamuoto ovat miestietoisuutta ja miesten hyvinvointia parantavat terapiapalvelut, mutta se osallistuu myös vaikuttamis- ja koulutustoiminnan kautta tasa-arvotyöhön ja -politiikkaan.

AVAINSANAT: JÄRJESTÖT, MIESJÄRJESTÖT

Vuonna 2005 järjestäytyi *Profeministimiehet ry*, jonka pyrkimyksenä on feminismin tukeminen ja tasa-arvon lisääminen. Vuoden 2008 lopulla perustetun Miesten tasa-arvo ry:n toiminta keskittyy miesten tasa-arvo-ongelmien esille tuomiseen ja sitä kautta perinteisen tasa-arvopolitiikan asetelmien purkamiseen. Myös poliittisissa järjestöissä ja yhden asian liikkeissä on tapahtunut miesten järjestäytymistä 2000-luvun aikana.

Tasa-arvolla tarkoitetaan yleensä suomalaisessa kontekstissa sukupuolten tasa-arvoa ja se on tärkeä yhteiskunnallinen päämäärä. Tasa-arvokäsityksen sisällöstä ei kuitenkaan vallitse yksimielisyyttä (esim. Ylöstalo 2012). Yhteiskunnallisessa keskustelussa poliittisista käsitteistä käydään merkityskamppailuja, joiden tuloksena ymmärryksemme käsitteistä saattaa muuttua (Palonen

2008, 195–196). Myös tasa-arvopolitiikaksi nimetty toiminta saa erilaisia sisältöjä sen mukaan, mitä diskursiivisen kamppailun tuloksena tasa-arvolla tietyssä ajassa ja paikassa tarkoitetaan (Lombardo ym. 2010). Tämän artikkelin innoittaja on tasa-arvon käsitteestä suomalaisessa kontekstissa käyty merkityskamppailu, johon miesjärjestöt ovat osallistuneet. Tasa-arvopolitiikassa tapahtunut vähittäinen muutos on mielestäni merkki siitä, että miesten aktivoituminen tasa-arvoasioissa on merkityskamppailujen kautta muuttanut käsitystä tasa-arvosta.

Käsitykset sukupuolesta ovat kaiken sukupuolten tasa-arvoon liittyvän ajattelun perustana. Näin ollen sukupuoleen liittyvät näkemyserot johtavat myös erilaisiin tasa-arvokäsityksiin. Tarkastelen tässä artikkelissa, millaisia käsityk-

Työn nimi, 2013

siä sukupuolesta miesjärjestöt rakentavat käsitellessään tasa-arvoa. Miesjärjestöjen ja yleensäkin miesten tutkiminen sukupuolinäkökulmasta on perusteltua, koska tieteessä problematisoitu sukupuoli on yleensä nainen ja miehet ovat näyttäytyneet ei-sukupuolena. Miehet ovat olleet yleisesti ”ihmisiä” tai ”kansalaisia” kun taas naiset ovat olleet esimerkiksi ”naiskansalaisia” tai ”naispolitiikkoja”. Tutkimuksissa, joissa aineisto koostuu pelkästään miehistä, ei ole usein lainkaan pohdittu toisen sukupuolen edustajien poisjättämisen merkitystä kaikkia ihmisiä koskeviksi esitetyille tutkimustuloksille. (Collinson & Hearn 1994; Morgan 1992, 19; Jokinen 2002, 241–242.) Tässä artikkelissa tuon miehet esille sukupuolena ja osoitan, ettei mieheyden määritelmistä vallitse miesjärjestöjen keskuudessa yksimielisyyttä. Sukupuolen erilaiset käsitystavat vaikuttavat myös siihen, mitä miesjärjestöt tarkoittavat halutessaan tuoda tasa-arvopolitiikkaan mukaan ”miesnäkökulman”.

Tutkimukseni kohteeksi rajasin puoluepoliittisesti sitoutumattomat tasa-arvon edistämiseen pyrkivät miesjärjestöt: Miessakit, Profeministimiehet ja Miesten tasa-arvon. Tutkimukseni kaksiosainen aineisto sisältää jokaisen miesjärjestön edustajalta puolistrukturoidun teemahaastattelun (Hirsijärvi & Hurme 2008) vuodelta 2010 ja järjestöjen verkosivujen materiaaleista tasa-arvopolitiikkaan liittyvät kannanotot ja julkaisut maaliskuuhun 2011 saakka. Järjestöt valitsivat itse edustajansa haastatteluihin yhteydenottoni jälkeen. Keskustelin haastateltavien kanssa järjestöjen toiminnasta, yhteiskunnallisesta roolista sekä näkemyksistä liittyen tasa-arvoon ja sukupuoleen. Olen pitänyt haastattemieni henkilöiden nimet salassa, koska he asiantuntijoina edustivat haastattelutilanteessa yhdistystään, eivät itseään henkilöinä. Verkosivujen materiaalien käyttöön ei liity eettisiä ongelmia, koska näiden tekstien tarkoitus on esittää ja tuoda esiin julkista ja pitkälle organisoitua tietoa järjestöistä. Tiedon luonteen vuoksi ne ovat rinnastettavissa julkisiin asiakirjoihin eli ne ovat vapaasti tutkittavissa. (Kuula 2006, 171.)

SUKUPUOLEN KÄSITTEELLISTÄMINEN

Sukupuolen käsitteeseen liittyy sukupuolentutkimuksen kentällä erilaisia keskusteluja alkaen su-

kupuolirooleista, jatkuen biologisen ja sosiaalisen sukupuolen erottamisen kautta postmoderneihin käsityksiin sukupuolesta performatiivisena ja osana risteävien erojen kenttää (esim. Rossi 2010). Erityisesti tasa-arvon tutkimiseen on liittynyt keskustelu dikotomisesta erottelusta *equality* ja *difference* -käsitteisiin. *Equality*-käsitteen eli tasa-arvon käsitteen alla tehdyssä politiikassa on ajatuksena ollut naisten ja miesten tasa-arvon saavuttaminen häivyttämällä sukupuolieroa. Tällöin kaikilla tulisi olla samat oikeudet ja mahdollisuudet riippumatta sukupuolestaan. Kriitikoiden mukaan tällä strategialla tasa-arvoa on edistetty muokkaamalla naisista miehisen normin mukaisia kansalaisia, joka peittää naisten normista poikkeavan erityisyyden. Sukupuolten samuutta korostavan politiikan sijaan on haluttu tällöin korostaa sukupuolieron (*difference*) merkitystä. On ajateltu, että tasa-arvon edistämiseksi naisten ei tarvitse muuttua miesten kaltaisiksi vaan tasa-arvo tulisi saavuttaa sukupuolten erityisyyttä korostaen. (Bock & James 1992; Rojola 1996.) Keskustelu näiden käsitteiden merkityksistä tyrehtyi kuitenkin 1990-luvun aikana, ja sukupuolieron sijaan moninaisten risteävien erojen eli intersektionaalisuuden huomioiminen on noussut feministisen tutkimuksen keskiöön. Samansuuntainen muutos on tapahtunut myös tasa-arvotutkimuksen kentällä. (Holli 2012, 87–88.)

Alkaessani tutustua miesjärjestöjen näkemysiin tasa-arvosta saatoinkin melko pian huomata, ettei risteävillä eroilla ole liikkeen toiminnan kannalta suurtakaan merkitystä. Miesjärjestöt puhuvat miehistä yhtenäisenä joukkona aivan kuin naisliikekin ennen huomion kiinnittämistä liikkeen sisään kirjoitettuun valkoisen, keskiluokaisen heteronaisen normiin. Miesjärjestöille miehet ryhmänä on tärkein identiteettikategoria eikä miesten välisten erojen merkitystä avata, vaikka vähemmistöryhmien erityisiä haasteita halutaankin tukea. Tämän vuoksi palasin tutkimuksen kehystä rakentaessani sukupuolten eroa ja samuutta käsitelleeseen keskusteluun. Lähdin tutkimaan, miten miesjärjestöt rakentavat sukupuolta: sukupuolieroa vai sukupuolten samanlaisuutta korostaen? Lähdin tutkimaan, miten miesjärjestöt rakentavat sukupuolta: sukupuolieroa vai sukupuolten samanlaisuutta korostaen?

ELÄKÖÖN MIES

Miessakkien käytännön toiminta sisältää erilaisissa elämäntilanteissa olevien miesten tukiryhmiä, kursseja ja valtakunnan laajuisesti toimivan miesryhmien verkoston. Miessakkien toiminta-ajatuksena on toteuttaa miesvoimin miehiä kiinnostavaa harrastustoimintaa sekä taata miehille tiloja, joissa pelkästään miesten kesken ”keskustellaan miehenä olemiseen liittyvistä kysymyksistä ja toinen toistaan peilinä käyttäen haetaan aineksia omaan henkiseen kasvuun” (MS 090310). Miesten elämään liittyviä ongelmia purkaakseen Miessakit järjestää kohdennettua toimintaa, jonka aiheita ovat muun muassa perheväkivalta, erokriisit, isyys ja maahanmuuttajamiesten kotoutus. Miessakkien edustamassa toimintatavassa korostuu miesten puolesta toimiminen (*pro-male*), jolle tärkeää on miesten yhteinen toiminta esimerkiksi erilaisten harrasteiden parissa (Morgan 1992, 9–10). Tätä miesliikkeiden suuntausta kuvaa hyvin myös Arto Jokisen käyttämä ilmaisu: ”eläköön mies -tyylinen kerhoilu” (Jokinen 1998, 35). Ryhmien toiminta ei siis ole naisvastaista, vaan hakee voimaa ennemminkin miesten kesken harjoitetusta sosiaalisuudesta. Miessakeissa naisten roolin nähdään olevan miesten kumppanina toimiminen, mutta henkisen kasvun toteuttamiseksi eri sukupuolten edustajien tulee toimia myös erillisissä nais- ja miesryhmissä ”tietystä jännitteistä vapaina” (MS 090310).

Tutkimistani miesjärjestöistä Miessakkien näkemys sukupuolen merkityksestä oli kaikkein selkeimmin havaittavissa. Varsinkin haastattelussa tuli useaan otteeseen esille Miessakkien näkemys siitä, että sukupuolet ovat kaksi erilaista ja erillistä ryhmää ja tämä on asiantila, jota ei ole tarpeen muuttaa. Seuraavasta haastattelulainauksesta käy ilmi, millaisia merkityksiä Miessakit sukupuolelle antavat:

— sekä sosio-kulttuurisesti että myös biologisesti, molemmista näkökulmista ja niiden yhteisvaikutuksesta huomioiden, ja mä en muista sa-

noinks mä tuossa jo historian, mutta nää kaikki huomioiden niin kokemistavat ja ne kulmat, millä miehet ja naiset tulee niihin tilanteisiin ja niihin haasteisiin on erilaiset. (MS 090310)

Aineistoni perusteella Miessakkien käsitys sukupuolesta on hyvin essentialistinen eli perustahakuinen (Rojola 1996, 175–176). Viittaukset sukupuolen sosio-kulttuuriseen, biologiseen ja historialliseen perustaan tekevät sukupuolierosta faktan, joka on perustaltaan muuttumaton, vaikka onkin joiltain osin sosiaalisissa suhteissa rakentunut. Miessakkien aineistossa puhutaan pyrkimyksestä sukupuolten väliseen ”kumppanuuskulttuuriin”, joka jähmettää sukupuolieron ja legitimoii mieskeskeiset toimintamuodot.

Mut että se yks olennainen ero sukupuolilla on ja se olennainen ero on se, että vain miehet -- voivat olla suhteessa siihen, että he ovat miehiä ja vain naiset voivat olla suhteessa siihen, että ovat naisia -- siis on tärkeää, että molempien näkökulmia puntaroidaan myös omilla tahoilla niin sanotusti ja tuodaan niitä esille. (MS 090310)

Miessakkien näkemykset sukupuolen pysyvyydestä rakentuvat sukupuolen kaksijakoiselle merkitykselle. Sukupuolentutkimuksessa jakoa sosiaaliseen ja biologiseen sukupuoleen eli *sex/gender* -jakoa pidettiin pitkään parhaana tapana käsitteellistää sukupuolta, mutta myöhemmin jakoa on kritisoitu muun muassa biologisen sukupuolen historiattomuuden ja muuttumattomuuden vuoksi (Rossi 2010, 27–28; Liljeström 1996, 115–120). Sukupuolen ”biologinen ydin” on Miessakeille erityisen tärkeä seikka ja yhdistyksen lausunnot luonnollistavat käsitystä sukupuolen biologisuudesta. Biologinen perusta näyttäytyy ensisijaisena, eikä sukupuoliero sen vuoksi ole ylitettävissä. Marianne Liljeströmin mukaan tämä tutkimuksessakin aiemmin vallalla ollut nä-

2 Naisten jättäminen tämän määrittelyn ulkopuolelle ei tarkoita, että suomalaisessa yhteiskunnassa ei olisi ollut naissivistyneistöä. Koska tässä artikkelissa sivistyneistö viittaa ensisijaisesti historiakulttuurin tuottajiin, rajaan sen käsittämään miehet, koska heillä oli varsinkin sen kirjallisessa määrittelyssä ehdoton enemmistö (Aronsson, Fulsås, Haapala & Jensen 2008, 268, 272).

lisesti. Miesjärjestöissä siis tunnustetaan miesten eroavaisuuksien olemassaolo, mutta ei ajatella, että eroilla olisi merkitystä. Esimerkiksi Miesten tasa-arvon verkkosivuilla todetaan: ”Yhdistyksemme on myönteinen noiden miesryhmien [seksuaalivähemmistöt ja maahanmuuttajat] ongelmien ratkaisemiselle. – – Toistaiseksi painopiste on kuitenkin ollut koko ryhmän ’miehet’ ongelmien esille nostamisessa.” (MTAweb.) Miehillä nähdään siis olevan joka tapauksessa niin paljon yhteisiä ongelmia, että järjestöt puhuvat yhdestä miessukupuolesta ja käytännössä yhdenlaisesta mieheydestä.

Miesjärjestöjen tendenssi puhua miehistä aivan kuin kaikki miehet olisivat osa yhtä miesten ryhmää peittää tehokkaasti miesten väliset erot. Tällainen universalismi aiheuttaa epätodennäköisen käsityksen siitä, että kaikilla miehillä olisi samanlainen elämä, samat ongelmat ja sama status. Kuten intersektionaalisuutta käsittelevässä naistutkimuksessa (esim. Valovirta 2010), myös miestutkimuksessa on todettu, että useimmiten universalismi johtaa valkoisen, keskiluokkaisen, heteroseksuaalisen, protestanttisen, terveen, val-

taväestöön kuuluvan henkilön kokemuksen yleistämiseen kaikkia saman sukupuolen edustajia koskevaksi. Miesjärjestöjen kohdalla tämä johtaa siihen, että normin vastaisesta mieheyden asiasta toimivien henkilöiden kokemusperäinen tieto jää piiloon. (Messner 1997, 40–41; Jokinen 2002.)

Vaikka miesjärjestöt eivät erityisemmin huomioi miesten välisiä eroja ja rakentavat käsitystä ”miehistä” yhtenä ryhmänä, ei liikkeiden käsitys mieheydestä ja miesnäkökulmaisesta tasa-arvopolitiikasta ole yksimielinen, kuten olen tässä artikkelissa osoittanut. Miesjärjestöjen välillä on aineistoni perusteella hyvin vahva polarisaatio, koska osa järjestöistä rakentaa sellaista käsitystä mieheydestä, joka ei sovi toisten järjestöjen ajattelutapoihin. Ryhmien väliset kiistat osoittavat käytännössä, kuinka poliittisia tekijöitä sukupuoli ja tasa-arvo yhä 2000-luvulla ovat.

YTM Suvi Lyytinen valmistui maisteriksi keuhällä 2012 ja on sen jälkeen toiminut tutkijana Lapin yliopistossa Lapin Letka -hankkeessa. suvi.lyytinen@ulapland.fi

KIRJALLISUUS

- Ahlbäck, Anders 2010: *Soldiering and the Making of Finnish Manhood. Conscription and Masculinity in Interwar Finland, 1918–1939*. Åbo Akademi University: Turku.
- Ahtiainen, Pekka & Tervonen, Jukka 1996: *Menneisyyden tutkijat ja metodien vartijat. Matka suomalaisen historiankirjoitukseen*. SHS: Helsinki.
- Alapuro, Risto 1973: *Akateeminen Karjala-Seura: Ylioppilasliike ja kansa 1920- ja 1930-luvulla*. Valtiotieteellisen yhdistyksen julkaisusarja: Helsinki.
- Alapuro, Risto 2010: Ulkoinen ja sisäinen. Suomen poliittisen kulttuurin pitkä linja. *Yhteiskuntapolitiikka* 75: 5, 528–537.
- Aronsson, Peter 2002: Historiekultur, politik och historietvetenskap i Norden. *Historisk tidskrift* 122: 2, 189–208.
- Aronsson, Peter; Fulsås, Narve; Haapala, Pertti & Jenssen, Bernard Eric 2008: *Nordic National Histories*. Teoksessa Berger, Stefan & Lorenz, Chris

(toim.): *The Contested Nation. Ethnicity, Class, Religion and Gender in National Histories*. Palgrave Macmillan: New York, 256–282.

Bion, W.R. 1961: *Experiences in Groups and Other Papers*. Tavistock: London.

Fewster, Derek 2006: *Visions of Past Glory. Nationalism and the Construction of Early Finnish History*. SKS: Helsinki.

Gruen, Arno 1986: *Der Verrat am Selbst: Die Angst vor Autonomie bei Mann und Frau*. Deutscher Taschenbuch Verlag: München.

Hearn, Jeff 1999: Miesten tuntemiinsa naisiin kohdistama väkivalta kriittisen tutkimuksen kohteena. Teoksessa Jokinen, Arto (toim.): *Mies ja muutokset. Kriittisen miestutkimuksen teemoja*. Tampere University Press: Tampere, 237–265. Suomentanut Arto Jokinen.

Hopper, Earl 2003: Traumatic experience in the unconscious life of groups. *The Fourth Basic Assump-*

tion: Incohesion: Aggregation/Massification or (ba) I:A/M. Jessica Kinnsley Publishers: London.

Hopper, Earl 2012: Introduction. Teoksessa Hopper, Earl & Lawrence, Gordon W. (toim.): *Trauma and Organizations*. Karnac Books Ltd.: London, xxxi–li.

Horne, John 2004: Masculinity in politics and war in the age of nation-states and world wars. Teoksessa Dudink, Stefan; Hagemann Karen & Tosh, John (toim.): *Masculinities in Politics and War. Gendering Modern History*. Manchester University Press: Manchester, 22–40.

Hutton, Patrick H. 2013: Memory: Witness, Experience, Collective Meaning. Teoksessa Partner, Nancy & Foot, Sarah (toim.): *The SAGE Handbook of Historical Theory*. SAGE Publications Ltd: London, 354–377.

Ihonen, Markku 1999: Historiallinen romaani. Teoksessa Lassila, Pertti (toim.): *Suomen kirjallisuuden historia 3. Rintamakirjeistä tietoverkkoihin*. SKS: Helsinki, 126–132.

Jaakkola, Jalmari 1935: *Suomen varhaishistoria. Heimokausi ja ”Kalevala-kulttuuri”*. Werner Söderström Oy: Porvoo.

Jaakkola, Jalmari 1940: *Suomen historian ääriiviivat*. Werner Söderström Oy: Porvoo.

Kaarninen Mervi 1995: *Nykyajan tytöt. Koulutus, luokka ja sukupuoli 1920- ja 1930-luvun Suomessa*. Suomen Historiallinen Seura: Helsinki.

Kimmel, Michael S. 1994: Masculinity as Homophobia. Fear, Shame and Silence in the Construction of Gender Identity. Teoksessa Brod, Harry & Kaufman, Michael (toim.): *Theorizing Masculinities*. SAGE Publications Ltd.: London, 119–141.

Kivimäki, Ville 2008: Rintamaväkivalta ja makaaberit ruumis. Nuorten miesten matka puhtaudesta traumaan. Teoksessa Näre, Sari & Kirves, Jenni (toim.): *Ruma sota. Talvi- ja jatkosodan vaiettu historia*. Johnny Kniga: Juva, 135–179.

Klinge, Matti 1972: *Vihan veljistä valtiotalismiin*. WSOY: Helsinki.

LaCapra, Dominick 2001: *Writing History, Writing Trauma*. Cornell UP: Ithaca.

LaCapra, Dominick 2009: *History and Its Limits: Human, Animal, Violence*. Cornell UP: Ithaca.

Leinonen, Artturi 1939a: *Hakkapeliitat. Osa 1*. 2.painos. Werner Söderström Oy: Porvoo.

Leinonen, Artturi 1939b: *Hakkapeliitat. Osa 2*. 2.painos. Werner Söderström Oy: Porvoo.

Leys, Ruth 2000: *Trauma. A Genealogy*. University of Chicago Press: Chicago.

Ljunggren, Jens 2004: *Känslornas krig. Första världskriget och den tyska bildningselitens androgyna manlighet*. Symposium: Stockholm.

Nevala-Nurmi, Seija-Leena 2012: *Perhe maanpuolustajana*. Tampereen yliopisto: Tampere.

Niinistö, Jussi 2003: *Lapuan Liike. Kuvahistoria kansannoususta 1929–1932*. Nimox ky: Helsinki.

Paavolainen, Olavi 1946: *Synkkä yksinpuhelu. Päiväkirjan lehtiä vuosilta 1941–1944 I–II*, WSOY: Helsinki.

Roselius Aapo 2013: *Isänmaallinen kevät. Vapaussotamyytin alkulähteillä*. WSOY: Helsinki.

Salmi, Hannu 2004: Historiallinen fiktio ja historiankirjoitus. Teoksessa, Louekari, Sami & Sivula, Anna (toim.): *Historioita ja historiallisia keskusteluja*. Turun historiallinen yhdistys: Turku, 151–167.

Salmi, Hannu 2004: Historiallinen fiktio ja historiankirjoitus. Teoksessa, Louekari, Sami & Sivula, Anna (toim.): *Historioita ja historiallisia keskusteluja*. Turun historiallinen yhdistys: Turku, 151–167.

Salmi, Hannu 2004: Historiallinen fiktio ja historiankirjoitus. Teoksessa, Louekari, Sami & Sivula, Anna (toim.): *Historioita ja historiallisia keskusteluja*. Turun historiallinen yhdistys: Turku, 151–167.

Siironen, Miika 2011: *Vapaussodan perintö. Valkoisuus paikallisyhteisössä – sisältö, ylläpitäjät ja rapautuminen lissalnessa 1918–1933*. Helsingin yliopisto: Helsinki.

Siisiäinen, Martti 1996: Yhteiskunnalliset liikkeet, yhdistykset ja hyvinvointivaltio. Teoksessa Matthies, A-L.; Kotakari U. & Nylund, M: *Välittävät verkostot*. Gummerus: Jyväskylä

Siltala, Juha 2009: *Sisällissodan psykohistoria*. Otava: Helsinki.

Smith, Anthony D. 2003: *Chosen Peoples. Sacred Sources of National Identity*. Oxford UP: New York.

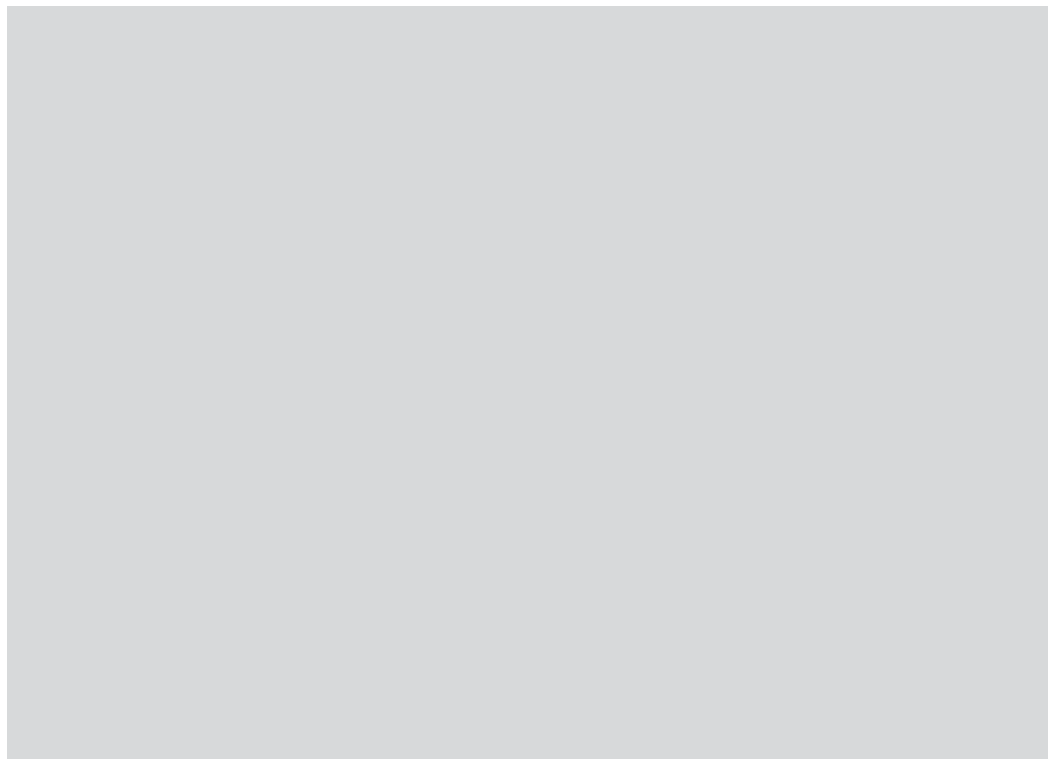
Tepora, Tuomas 2011: *Sinun puolesta elää ja kuolla. Suomen liput, nationalismi ja veriuhrin 1917–1945*. WSOY: Helsinki.

Theweleit, Klaus 1987: *Male Fantasies 1. Women, Bodies, Flood, History*. Polity: Cambridge.

Theweleit, Klaus 1989: *Male Fantasies 2. Male Bodies: Psychoanalyzing the White Terror*. University of

Queer-arkistojen politiikasta

Antu Sorainen



Työn nimi, 2013

Queer-tutkimusta on kritisoitu keskittymisestä miesten ja metropolien historiaan. Teoria liikkuu homomiesten mukana puistoissa, rautatieasemien sivukujilla ja epämääräisissä baareissa. Itsepäisen ja villin homovietin tarinassa lesbojen ja marginalisoitujen sukupuolten seksuaaliset tarinat ovat pittoreskeja sivujuonteita. Naisten ja muiden liian omituisten ihmisten mahdollisuus osallistua kaupungin julkiseen elämään on ollut rajoitettua kuin homomiesten, ja siksi myös vähemmän dokumentoitua. Queer-historiankirjoitusta ovat siten hallinneet sellaiset halun, nautinnon, seksin ja kontrollin näyttämöt, joilla yhteiskunnallisista ja kulttuurisista valtasuhteista johtuen ovat seikkailleet lähinnä homomiehet. Sama koskee arkistoja.

Tämä kirjoitus sai alkunsa Naistutkimus -lehden pyytämästä Harri Kalhan Tom of Finland – ja Valdemar Melangon Puistohomot –kirjojen arvioinnista. Se laajeni pidemmäksi pohdinnaksi queer-tutkimuksen arkistoista. Queer-arkistoja on historiassa tuhottu – esimerkiksi Magnus Hirschfeldin perustaman seksuaalitutkimuksen instituutin arkisto Berliinissä, jonka natsit polttivat. Olemassa olevat queerit arkistot ovat usein jotakin muuta kuin mitä valtavirran tutkimuksessa arkiston käsitteellä ymmärretään, ja samalla ne purkavat hallitsevaa diskurssia arkistoista. Siinä missä valtakulttuuri arkistoi itseään, esiintyy queer sen kokoelmissa lähinnä sotkua aiheuttavana, jollei peräti hulluna ja naurettavana; siis jonakin kurissapidettävänä (usein, kun kyse on naisista) tai rikollisena (usein, jos kyse on miehistä);

ja queerit antisosiaalisina poikkeusyksilöinä. Kun queer-arkistoja löytyy muiden kokoelmien sisältä tai reunamilta, niitä saatetaan pitää merkityksettöminä, niiden eettisyys voi olla kyseenalainen – kuten esimerkiksi kolonialismin tai natsihallinnon tuottamien dokumenttien – tai ne voivat olla ovat hieman kieroja, kuten esimerkiksi heteroiden juorut lesboista ja homoista. (Bauer 2009; Halberstam 2011; Evans 2012; Juvonen 2002.)

Queer-arkistojen luomiseen liittyy myös meidän queerien halu arkistoitua ja löytää arkistoita itsemme (archival desire), eli melankolinen kaipuu empirismiin itsemme luomisessa (Arondekar 2009, 6). Samalla kuitenkin tiedämme, että vallanpitäjien arkistot ovat fantasiaattisesti rakentaneet meitä mitä oudommiksi ja kieroutuneemmiksi hahmoiksi. Queerit ovat siis itsessään arkistojen arkisto, vastausta menneisiin ja nykyisiin hallitseviin tietomuodostelmiin. Tätä me reflektioimme aina tavalla tai toisella teoriassamme: yliherkkä ja ilkeilevä homomies, eksessiivinen kättyisä butch ja paranoidinen trans ovat kaikki osin vallan arkistojen tuottamia hahmoja. Käsitellen tässä artikkelissa tätä queer-arkiston politiikkaa kätevästi tarjolla olevan vihaisen lesbon hahmossa.

Queer-arkiston käsitteellä tarkoitan siis laajempaa ja abstraktimpaa asiaa kuin virallisia arkistoja tai kokoelmia. Viittaan kollektiiviseen muistiin ja muistinmenetyksiin sekä tarkempaan ja parempaan muistamisen mahdollisuuteen historiallisten erehdyksen, virhearvioiden ja täyskäännösten äärellä. ”Arkisto” tarkoittaa mitä tahan-

Kirja-arviot

EROON AVIOLIITOSTA

Jenny Kangasvuo

**Anu Pylkkänen 2012: *Vaihtoehto avioliitolle*.
Vastapaino, Tampere, 184 s.**

Viime vuosien avioliittokeskustelut ovat pyörineet sukupuolineutraalin avioliiton ympärillä. Harvemmin on kysytty kysymystä, joka vielä 1980-luvun feministisessä keskustelussa oli läsnä: tarvitaanko avioliittoa lainkaan? Tähän kysymykseen Anu Pylkkäsen *Vaihtoehto avioliitolle* antaa perustellun vastauksen: ei tarvita. Avioliitto on pohjimmiltaan ongelmallinen instituutio, ja sen oikeudellinen purkaminen olisi tarpeellista.

Yhteiskunnallista keskustelua avioliitosta hämärtää se, että avioliitolla on myös siirtymäriitin luonne ja siihen liittyy vahvoja romanttisia assosiaatioita. Avioliitto nähdään parisuhdetta vahvistavana, romanssin lopputulemana, vaikka se ensisijaisesti määrittää avioliiton osapuolten oikeuksia ja velvollisuuksia. Pylkkänen muistuttaa, että perimys on nykyisin merkityksellisin oikeudellinen instituutio, joka on sidoksissa avioliittoon. Avioliitto on parisuhteen sääntelyn kehys siitä huolimatta, että se nähdään kulttuurisesti vapaaehtoisena sitoutumisena yhteiselämään.

Pylkkänen kertoo kirjansa saaneen alkusysäyksen vuoden 2010 homoiltakeskustelusta, jossa sukupuolineutraali avioliittolaki oli yksi keskustelun aiheista. Samaisessa keskustelussa Patmos Lähetyssäätiön edustaja Pasi Turunen vertasi miehen ja naisen välistä avioliittoa painovoimaan, siis vääjäämättömään luonnonlakiin. Turusen vertaus kuvaa avioliiton asemaa kyseenalaistamattomana itsestäänselvytenä.

Pylkkänen käy läpi avioliiton oikeudellisen sääntelyn historiaa Euroopassa ja Suomessa. Hän osoittaa, kuinka avioliittoinstituutio ylläpitää eriarvoisuutta, ei vain sukupuolten välillä, vaan myös yhteiskuntaluokkien välillä. Avioliitto on ollut olennainen moraalinen, järjestyksen ja talou-

den sääntelyn kannalta, mutta avioliiton kautta on säännelty myös soveliaista vanhemmuutta. Ennen modernia aikaa seksuaalisuuden kontrolli oli avioliiton sääntelyn perusta, ja samalla säänneltiin myös lapsia ja perhettä.

Teologisesti käsitetyn avioliiton kannalta lisääntyminen oli avioliiton yksi olennainen sisältö. Yhä edelleen kirkon avioliittoajattelussa korostetaan sitä, että lojaalius ja huolenpito toteutuvat parhaiten avioliitossa, mikä tarkoittaa sitä, että ne sidotaan vahvasti heteroseksuaaliseen monogamiaan. Lojaaliuden ja huolenpidon ei oleteta toteutuvan muissa elämäntavoissa tai muunlaisten (kuin) seksuaalisten suhteiden kautta. Kirkon avioliittoajattelussa oletetaan, että ihmiset hyväksyvät ennalta määrätty puolisuutta ja yhteiselämää koskevat ideaalit. Kuten Pylkkänen toteaa, ”On läpäistävä eräänlainen seksuaalinen normaaliuudesta päästykseen sääntelyn piiriin” (s. 17).

1900-luvulla Pohjoismaissa avioliitto erotettiin uskonnosta, ja tavoitteeksi tuli yhteiskunnan uudistaminen perheen kautta. Puolisoiden tasa-arvoisuus ja yhteinen vastuu perheen elättämisestä tulivat avioliiton perustaksi. Kansanterveyteen ja syntyvyyteen pyrittiin vaikuttamaan avioliiton avulla. 1960-luvulta lähtien avioliiton ja lasten aseman oikeudellinen sääntely on kuitenkin erotettu toisistaan, ja lapsista huolehtimisesta on tullut vanhempien velvollisuus vanhempien parisuhteesta tai asuinpaikasta riippumatta.

Pylkkänen toteaa, että perhe tulisi nähdä hoivaan, ei seksuaalisuuteen perustuvaksi, koska hoivan tarve on paljon tärkeämpi asia kuin seksuaalivähemmistöjen avioitumisoikeus. Pylkkänen huomauttaa, että perheen oletetaan automaattisesti tuottavan lapsille hyvää hoivaa, sen sijaan että tarkasteltaisiin sitä, millaista hoiva on, kuka hoivaa antaa ja miten. ”Mikä on oikeudellisesti olennainen sääntelyn alue: huolenpito ja heikompien osapuolten turva omistuksesta tai valtasuhteista riippumatta vai ratkaisujen ajattelemisen aina parisuhteista ja varsinkin heteroseksuaalisista suhteista käsin? – Miksi parisuhteen ylipäänsä pitäisi vaikuttaa oikeudessa?”, kysyy Pylkkänen (s. 69). Parisuhdetta tärkeämpää olisikin vahvistaa hoivasuhteita sekä vanhempien ja lasten välillä että aikuisten, toistensa hoivaamiseen sitoutuneiden ihmisten välillä.

Kuten arkiset kohtaamiset Kelan ja sosiaalitoimiston kanssa osoittavat, perheen määrittely on siirtynyt perheoikeudesta sosiaalioikeuteen: mainitut organisaatiot voivat yksipuolisella päätöksellä olettaa henkilöillä olevan parisuhteen, yhteisen talouden ja elatusvelvollisuuden sillä perusteella, että he asuvat yhdessä. Tukijärjestelmät ovat monimutkaisia, eivätkä viralliset perhesuhteet vastaa välttämättä todellisia. Perhe ei ole yksityisasiasta huollon ja elatuksen kannalta; se, ketkä henkilöt määrittellään perheeksi, on talouden ja julkisen hallinnon kannalta merkittävää.

Yksityisyyden vapaus ja jokaisen oikeus tehdä arvojaan koskevia moraalisia ratkaisuja ovat olennaisia oikeudellisia periaatteita. Niinpä oikeuden ja seksuaalisuuden sääntelyn kytkennän katkaiseminen olisi tärkeää. Pylkkänen toteaa, että sääntelyn tulisi perustua elämäntapaneutraaliuuteen, ihmisten itsemääräämisoikeuteen, rationaalisuuteen ja heikkojen suojeluun. ”Avioliitto olisi mahdollista kumota oikeudellisena instituutioon ja siirtyä sopimukseen perustuviin järjestelyihin, jotka jättäisivät itse parisuhteen yksityisasiaksi, lain ulkopuolelle” (s. 14).

Pylkkäsen teoksen tärkein osuus onkin hänen ehdotuksensa yhteistaloudsmallista, jossa merkityksellistä on yhteisen talouden jakaminen ja huolenpito. Vaihtoehtoisessa mallissa seksuaalisuutta ei säänneltäisi ollenkaan, vaan läheissuhteet nähtäisiin huolenpitosuhteina. Huolenpitosuhteisiin liittyy sekä omistukseen että heikompien suojan tarpeisiin liittyviä kysymyksiä, jotka eivät ole sidoksissa parisuhteeseen: esimerkiksi lapsista huolehtiminen ei ole riippuvainen parisuhteen muodosta. Pylkkänen pitää huolenpitoa tärkeämpänä yhteiselämän sääntelyssä kuin omistusoikeuksia.

Yhteistaloutta säänneltäisiin yhteistaloudsopimuksella, jossa määriteltäisiin, ketkä muodostavat yhteisen talouden, miten yhteistä asuntoa rahoitetaan ja omistetaan, kenellä on elatusvelvollisuus ja keihin nähden, miten lasten ja mahdollisten muiden hoivattavien hoivavastuut jaetaan, jaetaanko muita taloudellisia etuuksia, mikä osa varoista ja varallisuudesta on yhteisomistuksessa vai onko mikään, mitkä velat ovat yksityisiä ja mitkä yksityisiä sekä asumisjärjestelyt eroamisen tai kuoleman varalle. Käytännönläheinen malli ratkaisisi myös niin sanottuihin